

Č.j. S 119/01- 2133/02

V Brně dne 14. června 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 119/01, zahájeném dne 12. října 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost BAYER AG, se sídlem D-51368 Leverkusen, SRN, zastoupená JUDr. Vladimírou Glatzovou, advokátkou se sídlem Betlémský palác, Husova 5, Praha 1, na základě plné moci, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Spojení soutěžitelů společnosti BAYER AG, se sídlem D-51368 Leverkusen, SRN na straně jedné, a společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie, na straně druhé, ke kterému dochází podle § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě „Smluv o koupi akcií“, uzavřených dne 2. října 2001 mezi společnostmi Aventis Agriculture SA, Hoechst AG, Schering AG a SCIC Holdings, jako prodávajícími, a společností BAYER AG, se sídlem D-51368 Leverkusen, SRN, jako kupujícím, v jejichž důsledku kupující získá 100 % akcií ve společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie a tím i kontrolu nad touto společností, se podle § 16 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve spojení s § 17 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e

s následujícími podmínkami ve prospěch zachování účinné soutěže:

1. Účastník řízení je povinen do jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí převést své aktivity v České republice týkající se výroby a obchodu s účinnou látkou Metamitron, s existujícími přípravky Metamitronu a právo používání obchodní známky Goltix v České republice, to vše určené pro použití v zemědělství. Tato povinnost se nevztahuje na výlučná práva na všechny směsné výrobky na bázi Metamitronu společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie, které si účastník řízení může ponechat.
2. Účastník řízení je povinen do jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí převést aktivity společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie v České republice týkající se výroby a obchodu s účinnou látkou Iprodion a s jejími existujícími přípravky a směsnými výrobky, to vše pro použití v zemědělství.
3. Účastník řízení je povinen do jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí převést aktivity společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie v České republice týkající se výroby a obchodu s účinnou látkou Prochloraz a s jejími existujícími přípravky a směsnými výrobky, to vše pro použití v zemědělství.
4. Podmínky uvedené v bodech 1 až 3 spočívající v převodu aktivit týkajících se výroby a obchodu se vztahují na veškeré existující zásoby účinné látky a jejích přípravků, na veškerá práva duševního vlastnictví týkající se účinné látky, přípravků a obchodní známky, na registrační dokumentaci k účinné látce, na registrační práva, seznamy zákazníků, na výrobky na bázi účinné látky, které jsou ve stádiu zkoušek, na převedení zaměstnanců, pokud o to kupující požádá, na smluvní a jinou dokumentaci mající vztah k účinné látce, a na majetek, sloužící nebo potřebný k výrobě a obchodu s účinnými látkami, přípravky a směsnými výrobky, které jsou předmětem převodu. Podmínky uvedené v bodech 2 a 3 spočívající v převodu aktivit týkajících se výroby a obchodu se vztahují i na zásoby směsných výrobků.
5. Účastník řízení je povinen po dobu 5 let ode dne převodu na nabyvatele zdržet se konkurence ve vztahu k předmětu převodu uvedenému v bodech 1 až 3.
6. Účastník řízení je povinen předmět převodu převést na takového nabyvatele, který je na stranách spojení vlastnický, finančně a personálně nezávislý a který má předpoklady k udržení a rozvoji předmětu převodu. Aktivity vymezené v bodě 2 a 3 ve spojení s bodem 4 musejí být převedeny na stejného nabyvatele, který splňuje podmínky uvedené v tomto bodě.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 12. října 2001 na návrh společnosti BAYER AG, se sídlem D-51368 Leverkusen, SRN (dále jen „Bayer“), zastoupené JUDr. Vladimírou Glatzovou, advokátkou se sídlem Betlémský palác, Husova 5, Praha 1, na základě plné moci ze dne 2. října 2001, správní řízení S 119/01 ve věci udělení povolení ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 15 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“).

Pokud jde o účastníka správního řízení o povolení spojení soutěžitelů, k němuž dochází, podle § 12 odst. 3 písm. a) zákona, nabytím účastnických cenných papírů, povinnost podat návrh na povolení spojení je podle § 15 odst. 2 zákona uložena soutěžiteli, který má získat možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik, což je v tomto případě společnost Bayer. Ta se také následně ve smyslu § 21 odst. 1 zákona stala účastníkem uvedeného správního řízení.

K posuzovanému spojení soutěžitelů dochází ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona tím, že společnost Bayer, jako kupující, uzavřela se společnostmi Aventis Agriculture SA, Hoechst AG, Schering AG a SCIC Holdings, jako prodávajícím, dne 2. října 2001 „Smlouvy o koupi akcií“ (dále jen „Smlouvy“). Na základě Smluv bude na společnost Bayer převedeno mimo jiné 100 % akcií společnosti Aventis CropScience Holding SA, se sídlem avenue René Cassin 55, Lyon, Francie (dále jen „ACS“). Na základě vlastnictví výše uvedených akcií dosáhne Bayer, v souladu s § 12 odst. 3 zákona, možnost přímo kontrolovat společnost ACS.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 43/01 ze dne 24. října 2001. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení soutěžitelů neobdržel.

Podkladem pro rozhodnutí jsou především materiály a informace poskytnuté účastníkem řízení a další podkladové materiály, a to :

- návrh na zahájení správního řízení o povolení spojení soutěžitelů podaný společností Bayer, včetně výpisů z obchodního rejstříku spojujících se soutěžitelů, informací o činnosti těchto soutěžitelů, jejich obrátů, postavení na trhu s uvedením jejich vlastnických vztahů a informacích o ostatních soutěžitelích,
- vyplněný dotazník zpracovaný účastníky řízení vztahující se k předmětnému spojení, ve smyslu přílohy vyhlášky Úřadu č. 368/2001 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o náležitostech návrhu na povolení spojení soutěžitelů,
- kopie smluv zakládajících spojení soutěžitelů,
- vyžádané informace od dodavatelů výrobků na ochranu rostlin, distribučních společností, informace od Státní rostlinolékařské zprávy a další veřejně dostupné údaje a informace o soutěžitelích a dodávaných výrobcích na trh,
- námítky a připomínky vznesené proti povolení spojení soutěžitelů a stanoviska podporující spojení soutěžitelů získané na základě přímého oslovení třetích stran Úřadem,
- rozbor postavení spojujících se subjektů na relevantních trzích

A to vše za podpůrného použití judikatury Evropského soudního dvora a Evropské komise (dále jen „EK“).

V rámci správního řízení byly Úřadem podle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, ve spojení s ustanovením § 21 odst. 7 zákona předvolány osoby, jejichž informace mohly přispět k úplnému, skutečnému a spolehlivému zjištění stavu věci. Svědeckou výpověď poskytl dne 3.5. 2002 Ing. Ivan Dostál (prezident České asociace pro ochranu rostlin), Ing. Ladislav Niklíček (vedoucí pracovník společnosti BASF spol. s r.o.) a to dne 25.4. 2002, Ing. Petr Portych (statutární zástupce společnosti Dow Agroscience s.r.o.) dne 16.5. 2002 a Ing. Luděk Novák (statutární zástupce společnosti DuPont CZ s.r.o.) dne 2.5. 2002.

Správní spis dále obsahuje doklad o zaplacení správního poplatku účastníky řízení a plnou moc zástupce účastníků řízení v tomto správním řízení.

Ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění.

Při analýze dopadů spojení na hospodářskou soutěž Úřad podpůrně použil právní názory z rozhodovací praxe EK a Soudního dvora ES.

Vrchní soud ve svém rozsudku č.j. 2A 6/96 konstatoval, že: „...ochrana hospodářské soutěže je specifická tím, že namnoze nevystačí s terminologií vlastní, ale nezřídka si vypomáhá aplikací institutů běžně užívaných v zemích s dlouholetou tradicí protikartelového zákonodárství ...“. Dále Vrchní soud v témž rozsudku uvedl, že: „... zákon o ochraně hospodářské soutěže převzal základní myšlenky Římské smlouvy, což je z hlediska harmonizace právních předpisů naprostou nezbytností. Proto není pochybením žalovaného (pozn.: Úřadu), jestliže se snaží aplikovat zákon způsobem, který by byl slučitelný s praxí Soudního dvora (nebo Komise)“.

Rozsudek Vrchního soudu 2A 6/96 byl následně potvrzen též nálezem Ústavního soudu ÚS 31/97 – 35 ze dne 29. května 1997. Podle tohoto nálezu Ústavního soudu: „...nelze za protiústavní považovat interpretaci tu, jež vychází ze soutěžních pravidel upravených Smlouvou o založení Evropského společenství. Tato smlouva, stejně jako Smlouva o Evropské unii, vychází ze stejných hodnot a principů, na nichž je založen ústavní řád České republiky“.

V této souvislosti je třeba rovněž připomenout, že z ustanovení čl. 64 odst. 2 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (publikována Sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 7/1995 Sb.) vyplývá pro Českou republiku závazek posuzovat praktiky, které mohou ovlivnit obchod mezi Českou republikou a Evropskými společenstvími ve smyslu článku 64 odst. 1 Evropské dohody, na základě kritérií vyplývajících z uplatňování pravidel článku 85 a 86 Smlouvy o Evropském společenství (pozn.: ve znění Amsterodamské smlouvy čl. 81 a 82).

Z výše uvedených důvodů Úřad při posuzování dopadů spojení na trhu přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin podpůrně používal právní názory nebo přístupy, aplikované EK nebo Soudním dvorem ES v obdobných případech.

Uvedené spojení bylo rovněž předmětem posouzení EK COMP/M. 2547–Bayer/Aventis Crop Science (dále jen „Bayer/ACS“), (viz příloha č. 10 spisu). Komise prohlásila uvedené spojení za slučitelné se společným trhem za podmínky dodržení přijatých závazků, jejichž předmětem je zejména odprodej obchodu s mnoha účinnými látkami obsažených v přípravcích na ochranu rostlin třetím stranám a závazek nekonkurování vztahující se k těmto účinným látkám. Tyto podmínky mají sloužit jako kompenzace konstatovaného vytvoření či posílení dominantního postavení spojovaného subjektu a obav z možného omezení hospodářské soutěže na mnoha vymezených výrobových trzích v některých členských zemích v oblasti přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin.

Komise vyjádřila své obavy z narušení hospodářské soutěže zejména na trhu insekticidů v některých členských zemích, např. insekticidů na cukrovku (Francie, Řecko, Belgie aj.), na obilniny (Itálie, Portugalsko), brambory (Portugalsko, Španělsko) aj.; herbicidů na cukrovku (EU), na obilniny (Belgie, Německo aj.), na kukuřici (Belgie, Nizozemí), na brambory (Řecko, Španělsko aj.) aj.; fungicidů na obilniny (Itálie), na olejninu (Německo), na zeleninu (Rakousko, Belgie, Francie aj.) aj.; mořidel insekticidních pro obilniny a rýži (Francie), kukuřici a rýži (Francie, Itálie, Rakousko, Belgie aj.), brambory (Španělsko, Nizozemí) aj.; mořidel fungicidních pro brambory (Francie, Belgie aj.) a dalších vymezených trzích, kde komise podmínila uvedené spojení přijmutím závazků. Na trhu insekticidů a insekticidních mořidel se jednalo zejména o odprodej obchodu s účinnou látkou a existujícími přípravky, včetně směsných produktů, zásob těchto látek, práva duševního vlastnictví, registrační dokumentaci aj. a dále závazek o nekonkurování u 11 účinných látek (např.

Fipronil, Cyfluthrin, Phosalon). Dále u 6 dalších účinných látek (např. Acrinathrin, Endosulfan, Carbanylu) závazek poskytnutí výlučné licence na vývoj, výrobu, použití a prodej přípravků a produktů na bázi, přičemž výlučná licence bude zahrnovat výhradní práva duševního vlastnictví, registrační práva a dokumentaci, rovněž ukončení distribuce výrobků třetích stran aj. Na trhu zemědělských herbicidů se jednalo o odprodej obchodu s účinnou látkou a existujícími přípravky, včetně směsných produktů, zásob těchto látek, práva na intelektuální vlastnictví, registrační dokumentaci aj. a dále závazek o nekonkurování u účinné látky Metamitronu a Linuronu, a dále poskytnutí výhradní licence na 5 dalších účinných látek a výrobků, licence pro propoxycarbacolové směsi aj. V oblasti zemědělských fungicidů a fungicidních mořidel se jednalo o odprodej obchodu s účinnou látkou a existujícími přípravky, včetně směsných produktů, zásob těchto látek, práva duševního vlastnictví, registrační dokumentaci aj. a dále závazek o nekonkurování u 5 účinných látek (např. Iprodionu, Prochlorazu), poskytnutí výlučné licence u některých dalších výrobků a účinných látek, ukončení distribuce výrobků třetích stran a další závazky.

Charakteristika spojujících se soutěžitelů

Společnost **Bayer** je mezinárodní holdingovou společností, která podniká především v oblasti aplikace výzkumu a vývoje chemických látek v zemědělství, veterinární medicíny, polymerů a chemikálií.

Bayer působí prostřednictvím dceřinných společností v těchto oblastech podnikání:

- výroba léčiv, péče o člověka a diagnostická činnost,
- výroba přípravků na ochranu rostlin a živočichů,
- výroba plastů, gumy, polyuretanů, nátěrových hmot a barviv,
- výroba chemikálií.

V roce 2000 dosáhla společnost **Bayer** konsolidovaných tržeb **30,9 mld. EUR** (cca 1102 mld. Kč). V České republice působí **Bayer** prostřednictvím společnosti BAYER s.r.o., se sídlem Litvínovská 609, Praha 9 (dále jen „**Bayer ČR**“), která se zabývá zejména servisní činností, zprostředkovatelskými službami v oblasti obchodu a služeb a koupí zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. V roce 2000 dosáhla skupina Bayer obratu na Českém trhu ve výši **149 mil. DEM** (cca 2,7 mld. Kč). Skupina Bayer v ČR působí v oblasti prodeje prostředků na ochranu rostlin.

Společnost ACS je holdingovou společností působící v oblasti zemědělství, která vznikla spojením společnosti AgrEvo (joint venture společností Hoechst a Schering) a zemědělské divize Rhône-Poulenc. ACS se skládá ze čtyř obchodních částí :

- vývoj, výroba a distribuce prostředků na ochranu a podporu růstu rostlin,
- vývoj, výroba a distribuce prostředků pro domácnost, záhradu a průmysl,
- vývoj, výroba a pěstování obilných a zeleninových semen,
- vývoj technologií zvyšujících hodnotu rostlin.

V roce 2000 dosáhly společnosti skupiny **ACS** v celosvětovém měřítku konsolidovaných tržeb **4 mld. EUR** (cca 143 mld. Kč). V České republice působí **ACS** prostřednictvím společností Optim Agro CR/SR s.r.o. (dále jen „Optim“) a Aventis CropScience CR/SR s.r.o. (dále jen „**ACS ČR**“). Uvedené společnosti působící v ČR se zabývají servisní činností, zprostředkovatelskými službami v oblasti obchodu a služeb a koupí zboží za účelem jeho dalšího prodeje zejména v oblasti obchodu s pesticidy. V roce 2000 dosáhla skupina ACS obratu na Českém trhu ve výši **624 mil. Kč**. Společnosti Optim a ACS ČR působí na českém trhu zejména v oblasti prostředků na ochranu a podporu růstu rostlin, v menší míře na trhu s hnojivy a dále s desinfekčními a deratizačními prostředky.

Celkový celosvětový čistý obrat spojovaných soutěžitelů za poslední účetní období ve smyslu § 14 zákona překročil částku 5 miliard Kč, tzn. že je splněna notifikační podmínka dle § 13 písm. a) zákona a spojení podléhá povolení Úřadu.

Relevantní trh

Úřad šetřil, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, a to takovým způsobem, že dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby Úřad vymezil, ohledně jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou zboží, které je schopno uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobní relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné. Geografický relevantní trh zahrnuje území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky hospodářské soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišitelné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje ji od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících, dodávek na trh.

▪ vymezení relevantního trhu z hlediska výrobního

Při výrobním vymezení relevantních trhů vycházel Úřad z činností spojovaných soutěžitelů, vztahujících se především k oblasti dodávek zemědělských přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin, tzv. pesticidů. Tento trh zahrnuje velké množství výrobků, jejichž cílem je chránit plodiny proti všem formám poškození, které může být způsobeno plevely, hmyzem nebo nemocemi a rovněž výrobky podporující či regulující růst rostlin.

Dodavatel výrobků na ochranu a podporu růstu rostlin na trh v ČR musí nejprve dle zákona č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZRP“) a v souladu s vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 91/2002 Sb., o prostředcích na ochranu rostlin, požádat Státní rostlinolékařskou správu (dále jen „SRLS“) o registraci v úředním registru. Pro jeho získání je třeba absolvovat registrační proces, který trvá 3-4 roky (jde-li o registraci zcela nového přípravku).

Dle informace od účastníka řízení (potvrzené i SRLS) jsou náklady na zaregistrování nového přípravku na trh cca 400 tis. Kč (i vyšší), přičemž celkové náklady na uvedení nového výrobku na trh jsou výrazně vyšší. Na těchto nákladech se podstatným způsobem podílejí náklady na vývoj nového přípravku. Z uvedeného důvodu mohou v této oblasti (vývoj a výroba přípravků na ochranu rostlin) působit pouze finančně silné společnosti a v zahraničí je patrná tendence ke spojování těchto výrobců s cílem získat větší kapitálové zázemí. Na trh pesticidních výrobků v ČR dodávají ve významné míře jenom silné zahraniční firmy, které působí v celoevropském či světovém měřítku a dodávají své výrobky do více zemí s cílem zajištění dostatečné návratnosti vynaložených finančních prostředků na vývoj nového přípravku těmito výrobci. České společnosti, které nemají na výzkum a vývoj nových účinných látek dostatečný kapitál, vyrábí tyto přípravky pouze v omezeném rozsahu (jak z hlediska objemu, tak i z hlediska spektra přípravků) a zpravidla jen generika (tzn. přípravky na bázi látek odvozených od účinných látek, jimž skončilo patentové krytí). Výrobci, kteří tyto generické produkty dodávají na trh, jsou výrobci sekundární, jež vyvíjejí tyto produkty na základě obecně publikovaných informací nebo mohou část nebo celé duševní vlastnictví

k této účinné látce odkoupit od prvovýrobce. **Podíl dodávek generických výrobků na trh pesticidů není v současnosti v ČR významný (cca 10 %), což bylo rovněž potvrzeno i v rámci svědeckých výpovědí, svědek Ing. Dostál** k tomu uvádí, cit. : „Rozhodně je to minoritní podíl, není to více než 10 %, podle mého názoru spíš méně“, (viz str. 141 spisu), a dále svědek Ing. Portych uvádí, cit.: „Za současné situace je konkurence **nových generických společností a současných výrobců na trhu velmi obtížná**. V ČR v současné době nejsou generické společnosti závažnou hrozbou pro výrobce s vlastním vývojem a výzkumem. V ČR významně nekonkuruje typický generický výrobce. Jako příklad může sloužit společnost **Makhteshim**, kterou však v současné době již nelze řadit mezi typické generické výrobce,“ (viz str. 161 spisu).

Na našem trhu je zaregistrováno **cca 600 přípravků** na ochranu rostlin. V těchto přípravcích je obsaženo na více než **370 druhů účinných látek**. Účinnou látkou je určen možný způsob užití přípravku. SRLS vede seznam registrovaných přípravků na ochranu rostlin a každoročně jej vydává ve své publikaci nazvané „Seznam registrovaných prostředků na ochranu rostlin“. SRLS zároveň eviduje veškeré dovozy přípravků na ochranu rostlin na tuzemský trh (dle jejich obchodních názvů). Dle ZRP je povinen každý zemědělec, který obhospodaruje výměru větší než 10 ha, vykazovat SRLS na předepsaném formuláři použití přípravků na ochranu rostlin (zejména o jaký přípravek se jednalo, na jakou plodinu byl použit, spotřebované množství a další údaje). Spotřeba přípravků na ochranu rostlin a výkony v ochraně rostlin v České republice jsou SRLS sledovány (údaje o spotřebě za roky 1999 a 2000 je součástí spisu-příloha č.6 a 7).

Veškeré přípravky na ochranu rostlin se dle metodiky SRLS, která sleduje účel užití, dělí na:

- Herbicidy a desikanty
- Fungicidy
- Zoocidy (v jejich rámci i skupina Insekticidy)
- Rodenticidy
- Repelenty
- Dezinfektanty
- Regulátory růstu aktivní
- Aditiva
- Adheziva
- Antitranspiranty
- Oleje – úprava vzhledu listů
- Mikrobakteriální přípravky
- Mořidla I (insekticidní)
- Mořidla F (fungicidní)

Jednotlivé skupiny jsou navzájem z hlediska účelu užití nezastupitelné. Strany spojení dodávají své výrobky na trh v České republice pouze ve skupinách herbicidy, fungicidy, insekticidy, regulátory růstu a přípravky na moření osiv.

Herbicidy jsou přípravky, které se obecně používají k ochraně rostlin před plevelem. Existují herbicidy, jež mohou působit zároveň na plevel zasahující různé druhy rostlin (např. kukuřici i obiloviny). V mnoha případech jsou však herbicidy určeny k ochraně konkrétních druhů rostlin proti určitým plevelům (tzv. selektivní herbicidy). V rámci skupiny herbicidů SRLS člení přípravky podle druhu rostliny, kterou má daný herbicid chránit (obiloviny, řepa, řepka, kukuřice, brambory apod.). Stejně členění se vyskytuje i v rozhodnutích EK o spojení výrobců těchto přípravků (např. Bayer/ACS, IV/M.1378 Rhône-Poulenc, M. 737 Ciba Geigy/Sandoz (Novartis), M. 392 Hoechst/Schering apod.). **Úřad konstatuje, že selektivní**

herbicidy nejsou nahraditelné jeden druhým. Herbicidy, které chrání určité konkrétní rostliny, jsou proto považovány za výrobky na samostatných od sebe navzájem oddělených trzích. Dle evidence SRLS bylo v roce 2000 na tuzemském trhu spotřebováno herbicidů za 3,2 mld. Kč. Největší díl herbicidů ve výši 34 % byl použit na obiloviny, 22 % veškerých herbicidů bylo použito na řepku a 14 % na cukrovku.

Fungicidy jsou přípravky, které se obecně používají k prevenci poškození rostlin a jejich plodů v důsledku napadení houbami, a to jak před, tak i po sklizni. SRLS celkovou spotřebu fungicidů opět člení dle druhu rostliny, kterou má fungicid chránit. Stejně členění se vyskytuje i v rozhodnutích EK. Různé rostliny vykazují různé (i když částečně se shodující) druhy onemocnění, a že je tedy vhodné členit fungicidy na samostatné navzájem oddělitelné trhy podle jednotlivých druhů rostlin na které se aplikují. Dle evidence SRLS činila v roce 2000 spotřeba fungicidů na tuzemském trhu 1097 mil. Kč. Největšího obrátu fungicidů bylo dosaženo na trhu fungicidů na obiloviny cca 60 % a dále na trhu fungicidů na brambory ve výši 10 %. Zbylá část pak na ostatní plodiny.

Insekticidy jsou látky k boji s hmyzem, který ničí pěstované rostliny. Stejný insekticid může být použit k boji s určitým druhem hmyzu bez ohledu na druh napadené rostliny. Vzhledem k tomu, že nejsou všechny rostliny napadány stejným druhem hmyzu, a protože existuje jen velmi málo škůdců napadajících pouze specifický druh rostlin, bylo zjištěno, že specifikace insekticidů při vymezování relevantního trhu má být prováděna spíše s ohledem na druh rostliny než na druh hmyzu.

SRLS neevduje samostatně spotřebu insekticidů, nýbrž pouze spotřebu zoocidů, což je nadřazená skupina přípravků zahrnující jednak **insekticidy** a dále pak **akaricidy** (proti roztočům), **moluskocidy** (proti slimákům), **aviticidy** (proti ptákům), **nematocidy** (proti háďátkům). Ve spotřebě zoocidů představují největší podíl insekticidy. **Aviticidy** se u nás vůbec nepoužívají. Dle evidence SRLS bylo v roce 2000 na tuzemském trhu spotřebováno zoocidů za 313 mil. Kč. Největší díl zoocidů ve výši 52 % je používán na řepku, 11 % veškerých zoocidů je použito na chmel, 9 % na sady, 9 % na brambory. Zbylá část pak na ostatní plodiny.

Regulátory růstu jsou používány k urychlení a regulaci růstu rostlin. Každý druh rostliny vyžaduje v oblasti růstu a regulace určitý specifický prostředek. Z tohoto důvodu mají regulátory růstu v závislosti na druhu rostliny, na kterou budou aplikovány, odlišné účinné látky nebo směsi jiných růstových a regulačních složek. Následkem toho tvoří regulátory růstu pro jednotlivé druhy rostlin oddělené výrobní trhy. Dle evidence SRLS bylo v roce 2000 na tuzemském trhu spotřebováno regulátorů růstu aktivních za 95 mil. Kč. Největší díl regulátorů růstu aktivních, a to 70 %, byl použit na obiloviny a 20 % bylo použito na řepku. Na ostatní plodiny se regulátory růstu používají v omezeném měřítku.

Pro účely vymezení relevantních trhů Úřad použil dostupné evidence SRLS a dále údajů poskytnutých účastníkem řízení na základě údajů z průzkumů specializovaných agentur.

Databáze SRLS je založena na povinném hlášení údajů o spotřebě přípravků uživateli (včetně finančního vyjádření a údaje od kterého výrobce pochází). Poskytuje tak spolehlivý podklad pro zhodnocení situace na relevantních trzích vymezených pro jednotlivé skupiny pesticidních dle druhu rostliny pro kterou je určen a možného poškození plodiny. Tyto údaje umožňují rovněž posoudit postavení spojovaných podniků na těchto trzích. Základními druhy rostlin, na které SRLS spotřebu dané skupiny přípravků dělí jsou:

Obiloviny, kukuřice, luskoviny, cukrovka, brambory, píce, řepka, chmel, zelenina, sady, vinná réva, ostatní nespécifikované plodiny.

Z předložených údajů úřad zjistil, že oba spojované podniky se účastní hospodářské soutěže v ČR v dodávkách následujících přípravků.

skupina Bayer:

- Herbicidy a desikanty na: cukrovku, brambory, píceňiny, a zeleninu,
- Fungicidy na: obiloviny, řepku, chmel, sady, vinnou révu a ostatní nespecifikované plodiny
- Zoocidy na: obiloviny, píceňiny, řepku, chmel, zeleninu, sady a ostatní nespecifikované plodiny
- Regulátory růstu na: obiloviny,
- Mořidlo fungicidní na: obiloviny a brambory
- Mořidlo insekticidní na: cukrovka.

skupina ACS:

- Herbicidy a desikanty na: obiloviny, kukuřici, luskoviny, cukrovku, brambory, píceňiny, řepku, chmel, zeleninu, sady, vinnou révu a ostatní nespecifikované plodiny
- Fungicidy na: obiloviny, cukrovku, brambory, řepku, chmel, zeleninu, sady, vinnou révu a ostatní nespecifikované plodiny (slunečnice)
- Zoocidy na: obiloviny, luskoviny, brambory, píceňiny, řepku, chmel, zeleninu, sady, vinnou révu a ostatní nespecifikované plodiny.
- Regulátory růstu na: obiloviny,
- Mořidlo fungicidní na: obiloviny.

Obecně je možno říci, že se jedná o **trh přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin**, který dále tvoří velké množství specifických výrobních trhů, jež jsou z větší části nezastupitelné, vzhledem k tomu, že jednotlivé přípravky jsou určeny pouze pro určitou plodinu či plodiny a rovněž tak pro konkrétní způsob možného poškození (typ hmyzu, plevele, choroby aj.). Dotčenými trhy tímto spojením budou trhy, na nichž spojující se soutěžitelé zaujímali významné postavení před spojením, a na kterých dojde v důsledku spojení k navýšení tržního podílu. Tyto výrobní trhy budou tedy považovány za relevantní.

Vzhledem k výše uvedenému vymezil Úřad výrobní relevantní trhy následovně:

- 1) **herbicidy a desikanty na cukrovku,**
- 2) **herbicidy a desikanty na brambory,**
- 3) **herbicidy a desikanty na chmel,**
- 4) **herbicidy a desikanty na luskoviny,**
- 5) **fungicidy na řepku,**
- 6) **fungicidy na slunečnici,**
- 7) **fungicidy na zeleninu,**
- 8) **fungicidy na ovocné sady,**
- 9) **insekticidy na vinnou révu,**
- 10) **insekticidy na chmel,**
- 11) **insekticidy na brambory,**
- 12) **regulátory růstu aktivní na obilniny,**
- 13) **mořidla insekticidní na cukrovku,**
- 14) **mořidla fungicidní na obilniny,**
- 15) **mořidla fungicidní na brambory.**

- vymezení relevantního trhu z hlediska geografického

Jak již bylo uvedeno, relevantní trh z hlediska geografického zahrnuje území, na kterém se realizuje vztah nabídky a poptávky po zboží za dostatečně homogenních podmínek, jimiž se odlišuje od ostatních území, na kterých nabídka a poptávka probíhá za podmínek zřetelně odlišitelných.

Geografický relevantní trh je vzhledem k výše uvedenému vymezen **územím České republiky**.

- vymezení relevantního trhu z hlediska časového

Vymezení trhu z hlediska časového vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojedinele.

V daném případě se jedná o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami. Z uvedeného důvodu byl relevantní trh z hlediska časového vymezen jako **trh trvalý**. Pro posuzování spojení byl sledován poslední finanční rok, tedy rok 2000 s přihlédnutím k roku 1999.

- **Tržní podíly spojujících se soutěžitelů a dalších významných subjektů na relevantních trzích**

Na trhu herbicidů a desikantů na cukrovku bylo dle evidence SRLS dosaženo obratu 448 mil. Kč, což představuje 14 % celkové spotřeby herbicidů. Ze spojovaných společností na tento trh dodávaly své výrobky oba soutěžitelé, tj. **Bayer** [...%] podíl dodával na trh výrobek s názvem **Goltix Top** (účinná látka Metamitron) a **ACS** [...%] podíl dodával na tento trh přípravek s názvem **Betanal Progress OF, Betanal Quattro** (na bázi účinné látky Metamitron, Desmediphamu, Ethofumesate a Phenmediphamu), **jejich společný podíl po spojení by tedy činil [... %] z celkového obratu dosaženého na daném trhu**. Na tento trh dodávají i další velké společnosti, zejména Dow AgroSciences [... %] a DuPont [... %]. Spojující se soutěžitelé tak budou mít k dispozici čtyři významné účinné látky, což jim dává významnou konkurenční výhodu, vzhledem k možným kombinacím těchto účinných látek v nových výrobcích. Vzhledem k jejich tržnímu podílu v ČR a vlastnictví účinných látek mohou tak získat významné postavení, které v současnosti mají i v okolních regionech (SRN, Rakousko), **kteří může vést ke vzniku či posílení dominantního postavení na trhu herbicidů a desikantů na cukrovku v České republice**.

V rozhodnutí Bayer/ACS EK konstatovala, že na předmětném trhu získají spojující se soutěžitelé významné postavení, které povede ke vzniku a posílení dominantního postavení ve všech členských státech EU a stanovila závazek ke zmírnění dopadů z koncentrace - odprodej celoevropského obchodu s účinnou látkou Metamitronem, včetně práva používat obchodní název Goltix a všech existujících přípravků na bázi Metamitronu, včetně směsných produktů, zásob těchto látek, práva na intelektuální vlastnictví, registrační dokumentaci aj. a dále závazek nekonkurovat po dobu 5 let v oblasti prodeje Metamitronu v Evropě.

Na trhu herbicidů a desikantů na brambory bylo dle evidence SRLS dosaženo obratu 83 mil. Kč, což představuje cca 3 % celkové spotřeby herbicidů. Ze spojovaných společností na tento trh dodávaly své výrobky oba soutěžitelé, tj. **Bayer** [...%] podíl dodával na trh výrobek s názvem **Sencor 70 WP** (účinná látka Metribuzin) a **ACS** [...%] podíl dodávala na tento trh přípravek s názvem **Afalon 45 SC** (na bázi účinné látky Linuron), jejich podíl po spojení by tedy činil [... %] z celkového obratu dosaženého na daném trhu. Na tento trh dodávají i další velké společnosti, zejména Syngenta s produkty Topogard 50 WP, Gesagard 80 WP, Touchdown aj. kde měla podíl ve výši [... %] za rok 2000 a F&N AGRO Česká republika spol. s r.o., přípravek Command 4 EC [...%] podíl. Z uvedeného vyplývá, že

na vymezeném relevantním trhu nedojde ke vzniku či posílení dominantního postavení spojujících se subjektů.

Na trhu herbicidů a desikantů na chmel bylo dle evidence SRLS dosaženo obratu 1,4 mil. Kč, což představuje podíl nižší než 1 % celkové spotřeby herbicidů. Ze spojovaných společností na tento trh dodávala své výrobky pouze **ACS**, která dosáhla za rok 2000 tržního podílu ve výši [... %] z celkového obratu dosaženého na tomto trhu. Na tento trh dodávají i další velké společnosti, zejména Syngenta [...%] podíl za rok 2000 a F&N AGRO [...%] podíl. Spojující se soutěžitelé tak vzhledem k podílu po spojení a postavení společností Syngenta a F&N AGRO na tomto trhu v ČR nezískají významné postavení, které by mohlo vézt ke vzniku či posílení dominantního postavení na **trhu herbicidů a desikantů na chmel**.

Na trhu **herbicidů a desikantů na luskoviny** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 67 mil. Kč, což představuje cca 2 % celkové spotřeby herbicidů. Na tento trh v roce 2000 dodával své výrobky pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...%] podílem na předmětném trhu dle údajů SRLS. ACS dodávala na tento trh výrobky Afonal 45 SC (na bázi účinné látky Linuron) a Brodal 50 SC. Dle údajů SRLS na tomto trhu působí rovněž společnost Syngenta cca [...%] podíl, F&N AGRO cca [...%] podíl. Tržní podíly ostatních soutěžitelů na tento trh jsou již výrazně nižší. Na trhu **herbicidů na luskoviny** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, vzhledem ke skutečnosti, že Bayer nedodával své výrobky na tento trh.

Na trhu **fungicidů na řepku** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši 85,5 mil. Kč, což představuje 8 % celkové spotřeby fungicidů. Na tento trh dodávali v roce 2000 oba spojující se soutěžitelé, **Bayer** měl podíl ve výši [... %] a **ACS** cca [...%] podíl na trhu fungicidů na řepku dle údajů SRLS. **Po spojení by tento podíl činil cca [... %] obratu předmětného trhu.** Bayer dodával na tento trh nový výrobek Horizon 250 EW (Tebuconazole), ACS dodávala výrobky Sportak Alpha HF (účinná látka Prochloraz) a Rovral Flo (Iprodione). Spojující subjekty ve svém doplnění návrhu uvedly údaje o tržních podílech na dotčených trzích a na základě jimi získaných údajů uvádějí, že tržní podíl na trhu **fungicidů na řepku** výrazně přesahuje [...%] hranici. Dle statistik SRLS na tomto trhu působí rovněž společnost BASF cca [...%] podíl s výrobky Caramba, Konker a Ronilan a dále DuPont cca [...%] podíl s výrobkem Alert S. Spojující se soutěžitelé tak mohou vzhledem k jejich tržnímu podílu v ČR, tržním podílům hlavních konkurentů, nově vyvíjeným a uváděným produktům na předmětný trh a vlastnictví účinných látek (Tebuconazole, Prochloraz, Iprodione) získat významné postavení na předmětném trhu, které může vézt ke vzniku či posílení dominantního postavení na **trhu fungicidů na řepku** v ČR.

V rozhodnutí EK Bayer/ACS se konstatovalo, že na předmětném trhu získají spojující se soutěžitelé významné postavení, které povede ke vzniku a posílení dominantního postavení v Německu, vzhledem k tržnímu postavení nového subjektu, růstového potenciálu nových a budoucích výrobků a chybějících silných potenciačních konkurentů, kteří by na předmětný trh mohli vstoupit. Pro zachování tržního prostředí stanovila závazek odprodeje celoevropského obchodu s účinnou látkou Improdionem a dále závazek nekonkurovat po dobu 5 let v oblasti prodeje Improdionem v Evropě. Rovněž uložila závazek převodu distribučních práv (včetně seznamu zákazníků) na třetí subjekt, které drží společnost ACS v Německu, a které se týkají přípravku Folicur na bázi účinné látky Tebuconazolu.

Na trhu **fungicidů na slunečnici** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 22 mil. Kč, což představuje 2 % celkové spotřeby fungicidů. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...%] podílem na trhu dle údajů spojujících se soutěžitelů. SRLS neeviduje tuto plodinu samostatně a zahrnuje ji do skupiny

plodin či rostlin jinde neuvedených (např. slunečnice, lesní porosty, okrasné keře aj.). ACS dodávala na tento trh vlastní výrobky Sportak Alpha HF a Rovral Flo a dále Fundazol 50 WP společnosti Chinoïn Pharmaceutical and Chemical Co. Ltd Work. Dle údajů navrhovatele na tomto trhu působí rovněž společnost BASF [...%] podíl s produkty Konker a Ronilan 50 WG, DuPont [...%] podíl s výrobkem Alert S a dále Sunimoto s výrobky Sumilex 50 WG a Topsin M 70 WP. Na tomto trhu nedochází po spojení ke změně tržního podílu.

Na trhu **fungicidů na zeleninu** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 14 mil. Kč, což představuje cca 1 % celkové spotřeby fungicidů. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...%] podílem na trhu dle údajů SRLS. ACS dodávala na tento trh výrobky Aliette 80 WP (na bázi Fosetylu), Mikal M, Previcur 607 SL (Propamocarb) a Sporgon 50 WP (Prochloraz). Dle údajů RLSC na tomto trhu působí rovněž společnost BASF cca [...%] podíl. Dodávky ostatních soutěžitelů na tento trh jsou již výrazně menší. Na tomto trhu nedochází po spojení ke změně tržního podílu.

Na trhu **fungicidů na ovocné stromy** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši 72 mil. Kč, což představuje 7 % celkové spotřeby fungicidů. Na tento trh dodávali své výrobky v roce 2000 oba spojující se soutěžitelé, **Bayer** měl podíl ve výši [... %] a **ACS** cca [...%] podíl na trhu fungicidů na ovocné stromy dle údajů SRLS. Po spojení by tento podíl činil cca [... %] obratu předmětného trhu. ACS nabízí své výrobky Aliette 80 WP (na bázi Fosetylu), Clarinet 20 SC, Mythos 30 SC, Sporgon 50 WP aj. Dle statistik SRLS na tomto trhu působí rovněž společnost Syngenta cca [...%] podíl s výrobky Chorus, Score, Topas C aj., a dále BASF [...%] podíl s výrobky Discus, Delan 700 WDG, Kumulus WG aj. Ačkoliv na trhu fungicidů na ovocné stromy dojde po spojení k navýšení tržního podílu, a tím posílení postavení spojujících se soutěžitelů, nedojde ke vzniku či posílení dominantního postavení, a to zejména vzhledem k absolutní výši výsledného tržního podílu a tržním podílům ostatních soutěžitelů.

Na trhu **insekticidů na vinnou révu** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 5 mil. Kč, což představuje cca 2 % celkové spotřeby insekticidů. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...%] podílem na trhu dle údajů předložených účastníkem řízení. SRLS neeviduje tuto skupinu (insekticidy) samostatně, jak bylo výše uvedeno, ale zahrnuje ji do skupiny zoocidů (insekticidy, akaricidy, moluskocidy, nematocidy), kde však insekticidy tvoří rozhodující část. Celkový objem zoocidů na vinnou révu dle SRLS cca 6 mil. Kč. ACS dodávala na tento trh výrobky Zolone 35 EC (Phosalon), Decis flow 2,5, Decis EW 50 (účinná látka Deltamethrin) a Torant (od roku 2001 již není na trh dodáván). Výrobky Zolone 35 EC, Decis flow 2,5, Decis EW 50 bez výrobku Torant, tak tvořili cca [...%] podíl na tomto trhu. Na předmětném trhu působí rovněž společnost DAS s produkty Reldan 40 EC, Magus; Syngenta (výrobky Karate 2,5 WG, Insegar WP) a dále společnost BASF, Uniroyal. Na trhu **insekticidů na vinnou révu** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, vzhledem ke skutečnosti, že společnost Bayer nedodávala své výrobky na tento trh.

Na trhu **insekticidů na chmel** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 30 mil. Kč, což představuje cca 12 % celkové spotřeby insekticidů. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **Bayer** s cca [...%] podílem na trhu dle údajů předložených účastníkem řízení. Celkový objem zoocidů na chmel dle SRLS cca 35 mil. Kč. Bayer dodává na tento trh pouze jeden výrobek Confidor 70 WG (účinná látka Imidacloprid). Z významných soutěžitelů působí na tomto trhu rovněž společnost Syngenta, Sumimoto, Uniroyal se svými produkty např. Mospilan 20 SP, Chess 25 WP aj. Na trhu **insekticidů na chmel** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, a tím k posílení dominantního postavení, vzhledem ke skutečnosti, že ACS nedodává své výrobky na tento trh.

Na trhu **insekticidů na brambory** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 23 mil. Kč, což představuje cca 9 % celkové spotřeby insekticidů. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...] % podílem na trhu dle údajů předložených účastníkem řízení. Celkový objem zoocidů na brambory dle SRLS cca 27 mil. Kč. ACS dodávala na tento trh výrobky Decis flow 2,5; Decis EW 50 (účinná látka Deltamethrin). Z významných soutěžitelů působí na tomto trhu rovněž společnost Zeneca cca [...] % podíl, Cyanamid, Dow AgroSciences aj. Na trhu **insekticidů na brambory** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, vzhledem ke skutečnosti, že Bayer nedodává své výrobky na tento trh.

Na trhu **regulátorů růstu na obilniny** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 164 mil. Kč, což představuje cca [...] % celkové spotřeby regulátorů růstu. Na tento trh v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **ACS** s cca [...] % podílem na trhu dle údajů předložených účastníkem řízení. ACS dodávala na tento trh produkty CCS-Stefes, Cerone 480 SL (Etephon) a Etephon Stefes. Z významných soutěžitelů působí na tomto trhu rovněž společnost Brasko cca [...] % podíl s výrobkem Retacel Extra R 68, F&N AGRO cca [...] % podíl s výrobkem Agro Stablan 750 SL a BASF (Cycocel 750 SL a Terpal). Na trhu **regulátorů růstu na obilniny** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, vzhledem ke skutečnosti, že Bayer nedodával své výrobky na tento trh.

Na trhu **insekticidních mořidel na cukrovku** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 22 tis. Kč, což představuje podíl nižší jak 1 % celkového obratu insekticidních mořidel. Jedná se o poměrně velmi malý trh, kde v roce 2000 dodával pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost **Bayer**. SRLS nevidovala žádné další soutěžitele, kteří by dodávali své výrobky na tento trh. Nejvýznamnějšími **insekticidními trhy mořidel** v ČR jsou trhy **insekticidních mořidel na kukuřici a řepku**, na které dodává své výrobky společnost Syngenta, a na které Bayer ani Aventis nedodávali v minulých obdobích své výrobky. Na trhu **insekticidních mořidel na cukrovku** tak nedojde po spojení ke změně tržního podílu, vzhledem ke skutečnosti, že ACS nedodával své výrobky na tento trh.

EK v předmětném rozhodnutí Bayer/ACS uvedla, že uvedeným spojením dojde k redukci společností působících na trhu **insekticidních mořidel** ze tří (Bayer, Aventis a Syngenta) na dva a společnost Bayer/Aventis se tak může stát nejvýznamnější společností na tomto trhu vzhledem k vlastnictví jedinečných účinných látek (Imidacloprid, Fipronil) a dále nových účinných látek ze skupiny neonicotinoidů a pyrazolů. Komise rovněž konstatovala, že uvedené spojení by mohlo vést k upevnění dominantního postavení na trhu **insekticidních mořidel na obilniny** ve Francii podíl nad [...] %, **insekticidních mořidel na kukuřici** ve Francii podíl nad [...] %, Itálii [...] % podíl, Rakousku, Německu a dalších zemích a rovněž **na trzích insekticidních mořidel na brambory a zeleninu**.

Na trhu **fungicidních mořidel na obilniny** byl dosažen za rok 2000 obrat ve výši cca 209 mil. Kč, což představuje podíl cca 95 % z celkové spotřeby fungicidních mořidel. Jedná se o poměrně významný trh. V roce 2000 dodávali své výrobky oba spojující se soutěžitelé. **Bayer** měl podíl ve výši cca [...] % a **ACS** cca [...] % podíl na trhu fungicidních mořidel na obilniny dle údajů SRLS. Po spojení by tento podíl činil cca [...] % obratu předmětného trhu. ACS nabízí své výrobky Premis 025 FS, Premis Universal (Iprodione, Triticonazole), Panoctine 35 LS (Guazatime) a Panoctine Total (Guazatime, Triticonazole). Společnost Bayer dodává na tento trh přípravky Raxil 060 FS, Raxil ES a Raxil 515 FS. Vedoucí postavení na předmětném trhu zaujímá společnost Uniroyal cca [...] % podíl s výrobkovou řadou Vitavax (jedná se o čtyři výrobky), a dále zde působí Syngenta cca [...] % s výrobky Divident 030 FS, Maxim 025 FS a Maxim Star 025 FS. Vzhledem k postavení společnosti Uniroyal [...] %

podíl a moderním produktům společnosti Syngenta nedojde na tomto trhu po spojení pravděpodobně ke vzniku či posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů.

Na trhu **fungicidních mořidel na brambory** byl dosažen v ČR za rok 2000 obrat ve výši cca 5 mil. Kč, což představuje podíl cca 2 % z celkové spotřeby fungicidních mořidel. Jedná se o poměrně malý trh, kde v roce 2000 dodával na trh v ČR pouze jeden ze spojujících se subjektů, společnost Bayer. Společnost má zaregistrován přípravek Monceren FS 250 (Pencycuron) SRLS nevidovala žádné další soutěžitele, kteří by dodávali své výrobky na tento trh.

V rozhodnutí EK Bayer/ACS se konstatovalo, že spojující se soutěžitelé zaujmají význačné postavení na předmětném trhu ve výši cca [... %] z celkového obratu v rámci trhu EU.

Po spojení skupiny **Bayer** a **ACS** by tedy došlo ke vzniku významného postavení **na trhu herbicidů a desikantů na cukrovku**, kde by spojující se soutěžitelé získali [... %] a měli by značný odstup od ostatních soutěžitelů [... %], [... %]. Dále by vzniklo významné postavení po spojení **na trhu fungicidů na řepku**, kde by spojující se soutěžitelé získali [...] a další soutěžitelé by zaujímali [...%] a [...%] podíl na předmětném trhu.

Index HHI

Herfindahl-Hirshmanův index (HHI) se podpůrně používá při zjišťování stupně koncentrace trhu v daném odvětví. Jde o souhrnnou kritériální veličinu součtu čtverců tržních podílů (v %) jednotlivých soutěžitelů. HHI je funkcí nejenom počtu výrobců, ale i funkcí jejich relativní tržní síly. Stupeň koncentrace trhu se v závislosti na vypočtené hodnotě indexu člení do 3 pásem:

1. nekoncentrovaný trh (HHI do 1000 bodů)
2. středně koncentrovaný trh (HHI od 1000 do 1800 bodů)
3. koncentrovaný trh (HHI přes 1800 bodů)

Pokud se HHI po spojení soutěžitelů **zvýší** o více než 100 bodů u středně koncentrovaného trhu a **o více jak 50 bodů u koncentrovaného trhu**, pak musí být předmětné spojení **pečlivě zvažováno**.

V daném spojení skupiny Bayer a skupiny ACS činí HHI na těchto trzích :

tab. č. 1

relevantní trh	Index HHI před spojením	Index HHI po spojení	Zvýšení o bodů
herbicidů a desikantů na cukrovku	2342	2744	402
fungicidů na řepku	3378	3782	404

Zvýšení indexu HHI v tomto případě **zakládá obavy z koncentrace**, vzhledem k tomu, že se jedná o koncentrované trhy a dochází **po spojení na trhu herbicidů a desikantů na cukrovku a fungicidů na řepku** k vysokému navýšení HHI indexu.

Největší odběratelé spojujících se soutěžitelů skupina Bayer:

AGFTRADING, a.s. - divize Chemagra, s.r.o., Agrocentrum Hrušovany, spol. s r.o., Fytoz s.r.o., Chepo, s.r.o., Novum Czech, s.r.o., Orin, spol. s r.o., ZZN Polabí, a.s., (tito zákazníci tvořili v roce 2000 cca 96% podíl z celkového obratu skupiny Bayer za výroby na ochranu a podporu růstu rostlin)

skupina ACS:

AGFTRADING, a.s. - divize Chemagra, s.r.o., Chemicor s.r.o., S-Profit Opava s.r.o., Chepo, s.r.o., Orin, spol. s r.o. (tito zákazníci tvořili v roce 2000 cca 54% podíl z celkového obratu skupiny ACS za výroby na ochranu a podporu růstu rostlin)

Posouzení dopadů spojení na relevantní trhy

Při posuzování dopadů daného spojení soutěžitelů se Úřad zabýval zejména strukturou relevantních trhů, podílem spojujících se soutěžitelů na těchto trzích, jejich hospodářskou a finanční silou, právními a jinými překážkami vstupu dalších soutěžitelů na relevantní trhy, možností volby dodavatelů nebo odběratelů spojujících se soutěžitelů, vývojem nabídky a poptávky na relevantních trzích, potřebami a zájmy spotřebitelů, jakož i výzkumem a vývojem, jehož výsledky vedou ku prospěchu spotřebitele, a dalšími skutečnostmi pro relevantní trhy charakteristickými.

Dominantní postavení na trhu dle § 10 odst. 1 zákona má soutěžitel nebo více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.

Obdobně Soudní dvůr ES definoval dominantní postavení jako postavení podniku, které mu umožňuje bránit účinné hospodářské soutěži na relevantním trhu, tím že mu umožňuje chovat se ve značném rozsahu nezávisle vůči konkurentům, odběratelům a v neposlední řadě i vůči spotřebitelům (viz. C-85/87 Hoffmann-La Roche, ECJ Feb.13, 1979; C-322/81 Michelin, ECJ Nov. 9, 1983; C-27/76 United Brands, ECJ Feb.14, 1978).

Dominantní postavení může vyplývat ze souhry více faktorů, které samy o sobě nemusejí být vždy rozhodující. Zvláště příznačný je **významný podíl na trhu a stabilita těchto podílů v čase**, poměr mezi podíly společností účastnících se spojení, **podíly jejich konkurentů** a **existence ostatních faktorů**, které upevňují nebo naopak ohrožují postavení spojujících se subjektů na trhu, např. **bariér pro vstup potencionálního soutěžitele**. Mezi významné bariéry patří zejména zákonná omezení, vysoká investiční náročnost, know-how (viz. T-83/91 Tetra Pak, 1994; C-85/87 Hoffmann-La Roche, ECJ Feb.13, 1979), vlastnictví patentů, náklady na výzkum a vývoj, přístup k finančním a surovinovým zdrojům, celková velikost a síla leadra na trhu (viz. C-85/87 Hoffmann-La Roche, ECJ Feb.13, 1979; C-27/76 United Brands, ECJ Feb.14, 1978; ECS/AKZO II, D. Comm Dec. 14, 1985), vlastnictví distribuční sítě, členství v profesních organizacích, aj.

Pokud jde o získání nebo upevnění dominantního postavení, je třeba zkoumat zejména absolutní podíly spojovaných soutěžitelů na trhu a rovněž vývoj těchto podílů z časového hlediska na trhu. Zvláštní roli hraje vývoj podílů soutěžitelů na dynamicky se rozvíjejících inovačních trzích, na kterých dochází často ke střídání vedoucí pozice, kdy vysoký podíl nemusí nezbytně vést k posílení dominantního postavení.

Obdobným způsobem postupuje i Komise ES při své rozhodovací praxi. Uvádí, že vysoké tržní podíly (nad 50 %), které má společnost po delší dobu jsou silnou indicií (prima-

facie) k stanovení, že společnost má dominantní postavení (viz. Michelin – Case 322/81 NV Nederlandse Badin – Industrie Michelin vs. Commission, 1983 ECR 3461). V tomto případě tržní podíly 57 % a 65 % byly dostatečným důkazem. V případě- Case 62/86 AKZO Chemie BV vs. Commission, 1991, byl tržní podíl 50 % po dobu nejméně 3let silnou indicií k existenci dominantního postavení.

Z hlediska výše uvedeného patří **trh přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin** mezi trhy stabilní, rovněž i vzhledem k tomu, že každý nový výrobek musí projít časově a finančně náročným registračním řízením. V rámci svědeckých výpovědí, svědek Ing. Novák uvedl, cit. : „Trh je relativně stabilní, k výkyvům dochází pouze na základě změn zemědělské politiky státu, osevních ploch, počasí a podobně“, (viz. str. 134 spisu).

- **na některých relevantních trzích přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin v České republice, na němž v současné době působí oba soutěžitelé dojde k podstatnému nárůstu tržního podílu, jako například v případě trhu herbicidů a desikantů na cukrovku, kde společný tržní podíl po spojení bude [... %], a v případě trhu fungicidů na řepku, kdy výsledný tržní podíl po spojení bude [... %];**

Tržní podíl nového subjektu na **trhu herbicidů a desikantů na cukrovku** bude ve výši [... %], a na **trhu fungicidů na řepku** ve výši [... %], z celkových dodávek na předemtné trhy dle údajů za rok 2000. Spojující se soutěžitelé na základě údajů za rok 1999 měli rovněž společný tržní podíl přesahující [...%] podíl z celkového obrátu na uvedených trzích a spojující se soutěžitelé tedy zaujímají stabilní postavení na uvedených trzích.

Zejména vzhledem k výši tržního podílu a k situaci na **trhu herbicidů a desikantů na cukrovku**, kde spojující se soutěžitelé budou mít k dispozici čtyři významné účinné látky, jejichž kombinací je možno vyvíjet nové produkty a k situaci na **trhu fungicidů na řepku**, kde společnost Bayer uvedla na trh nový produkt s růstově regulačním účinkem s vysokým tržním podílem, je třeba konstatovat, že předemtným spojením dojde k upevnění a posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů, které by v tomto případě přineslo negativní dopad na hospodářskou soutěž z důvodu možného zneužití nabytého postavení a možných cenových dopadů pro konečného spotřebitele v důsledku nárůstu ceny.

- **Tržní podíly nejbližších konkurentů na trhu herbicidů a desikantů na cukrovku jsou [... %] a [... %], což je podstatný odstup od tržního podílu spojujících se společností, který bude ve výši [... %]. Na trhu fungicidů na řepku jsou tržní podíly nejbližších konkurentů [... %] a [... %], což je rovněž podstatný odstup od společného tržního podílu spojujících se společností, který činí [... %].**

V situaci, kdy vysoký tržní podíl není jediným kritériem pro stanovení dominantního postavení, nelze hodnotit pouze nárůst tržního podílu, ale je nutno přihlídnout zejména k podílům ostatních konkurentů. Tržní podíl spojujících subjektů by po spojení na **trhu herbicidů a desikantů na cukrovku** tedy činil [... %] a podíl jeho nejbližších konkurentů je [... %] a [... %] (přičemž podíly ostatních soutěžitelů jsou zanedbatelné) a podíl po spojení na **trhu fungicidů na řepku** by byl [... %] a podíl jeho nejbližších konkurentů je [... %] a [... %]. Vzhledem k výši tržního podílu spojujících se soutěžitelů a k výši tržních podílů nejbližších konkurentů může dojít k dalšímu navyšování tržního podílu spojujících se soutěžitelů zejména vlivem hospodářské síly spojujícího se subjektu a tím k ještě většímu zvýraznění odstupů od ostatních konkurentů na trhu, čímž může být kvalita hospodářské soutěže na relevantních trzích významně snížena.

Soudní dvůr v rozhodnutí Hoffmann-La Roche akceptoval stanovení dominance EK ve vztahu ke společnosti působící na trhu vitamínu A s 47% podílem na trhu, protože tržní

podíly nejbližších konkurentů byly menší (27 %, 18 %, 7 % a 1 %). Otázka prokázání dominance dle tržního podílu je pak klíčovou, protože takovéto postavení společně s dalšími faktory může vážně ohrozit hospodářskou soutěž.

V této souvislosti je možno uvést, že v rozhodnutí EK Bayer/ACS (viz příloha č. 10 spisu) byl také konstatován vznik či posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů na **trhu herbicidů na cukrovou řepu** ve všech členských zemích EU, kde byl podíl spojujících se subjektů v rámci EU [... %], v jednotlivých členských zemích od 40-70 % a podíly jejich nejbližších konkurentů [... %] a [... %] v rámci EU za rok 2000. Dále byl konstatován vznik či posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů na **trhu fungicidů na olejninu**, kde podíl spojujících se subjektů v Německu [... %] a podíly jejich nejbližších konkurentů [... %]; na **trhu insekticidů na cukrovku** byl ve Francii podíl spojujících se subjektů [... %], zatímco ostatní soutěžitelé zaujímají podíl [... %] a [...%] podíl; na **trhu fungicidních mořidel na brambory** byl podíl spojujících se subjektů např. v Belgii [... %], další soutěžitel měl [... %] podíl, a podíl spojujících se subjektů ve Francii byl [... %], zatímco další soutěžitel zaujímal [... %] podíl.

- **i na dalších relevantních trzích přípravků na ochranu a podporu rostlin, kde nedochází k překrývání působení spojujících se společností, mají tyto soutěžitelé vysoké tržní podíly**

Společnost Bayer působí na **trhu fungicidních mořidel na brambory a trhu insekticidních mořidel na cukrovku**, kde má téměř **monopolní postavení** a rovněž působí **na trhu insekticidů na chmel**, kde zaujímá významný podíl [... %] z celkového obrátu trhu. Společnost Aventis také působí samostatně **na trhu insekticidů na vinnou révu**, kde má vysoký tržní podíl cca [... %]. V uvedeném případě se jedná o trhy, kde nedochází bezprostředně k navýšení tržního podílu, protože na uvedených trzích působí vždy jenom jeden ze spojujících se subjektů. Avšak vlivem zvýšené hospodářské síly spojovaného subjektu, a tím i objemu možných investic do vývoje nových výrobků, bude pro nově vznikající celek snadné hájit své současné tržní postavení a bude existovat možnost navýšení současného tržního podílu na trzích přípravků na ochranu rostlin, kde soutěžitele v současnosti působí, či vstupu na další pesticidní trhy.

- **nově vznikající subjekt získá takový celkový tržní podíl na trhu přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin, který mu umožní zařadit se mezi tři největší dodavatele těchto přípravků do České republiky.**

Na základě dosažených obrátů společnosti Bayer a ACS na trhu přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin dle údajů SRLS za rok 2000 se spojující subjekt stane druhým největším dodavatelem pesticidů na trh v České republice cca [...%] podíl po společnosti Syngenta Czech s.r.o. cca [...%] podíl, a před společnostmi Dow AgroSciences s.r.o. cca [... %] a BASF cca [... %].

Společnosti Bayer a Aventis jsou před spojením i po spojení nejdůležitějšími dodavateli výrobků na některých pesticidních trzích v České republice, jako jsou herbicidy a desikanty na cukrovku (ACS), fungicidy na řepku (Bayer) a na slunečnici (ACS), insekticidy na vinnou révu (ACS) a chmel (Bayer), regulátory růstu na obilniny (ACS), a mořidla na brambory (Bayer) a cukrovku (Bayer).

- **významnou bariérou pro vstup potencionálních soutěžitelů na trh přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin je skutečnost, že spojující se soutěžitelé patří do skupiny subjektů podnikajících na velkém geografickém trhu v rámci Evropy či v celosvětovém měřítku**

Společnosti **Bayer a Aventis** patří k největším evropským i světovým výrobcům prostředků na ochranu rostlin a zaujímali před spojením významné postavení na mnoha trzích prostředků na ochranu rostlin v EU. Po spojení se společnost Bayer/Aventis stane druhou největší agrochemickou společností na světě s podílem [... %] na celkovém pesticidním trhu za společností Syngenta. Nově vznikající subjekt bude v oblasti přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin a před jinými významnými agrochemickými společnostmi jakou jsou společnosti BASF, DuPont, Dow a Monsanto. (viz rozhodnutí Bayer/ACS- příloha č. 10 str. 4 spisu)

Rovněž judikatura EK a Evropského soudního dvora bere v úvahu, že významnou výhodou soutěžitele je skutečnost, že patří do skupiny subjektů podnikajících na velkém geografickém trhu v rámci Evropy či v celosvětovém měřítku (viz. T-228/97 Irish Sugar v. Commission -1999). Např. v rozhodnutí Hoffmann-La Roche bylo uvedeno, že jedním z faktorů prokázání dominance na trhu byla skutečnost, že společnost patřila na mnoha trzích k největším světovým výrobcům vitamínů a farmaceutik.

- **sdužení více výrobků může vést k významnému posílení portfoliové síly nově vznikajícího subjektu, což vytváří výhodu zejména při sjednávání obchodních podmínek s odběrateli a zároveň potencionální možnost realizace vázaného prodeje**

Základní představa o portfoliové síle je založena na myšlence, že tržní síla odvozená z portfolia všech výrobků nově vznikající společnosti po fúzi převyšuje sílu společnosti získanou prostým součtem tržních sil jednotlivých výrobků (viz rozhodnutí Úřadu S 31/01 Karlovarské minerální vody/ Hanácká kyselka/ Poděbradka, 2002; S 57/01 Südzucker/ Saint Louise Sucre, 2002, toto rozhodnutí dosud nenabylo právní moci)

Úřad má za to, že zvažovaným spojením vznikne subjekt s portfoliovou silou, který získává některé výhody, jako např.:

- Celkově posiluje svou pozici vůči zákazníkům, jelikož může **poskytnout širší paletu výrobových druhů**. V tomto případě spojující se soutěžitelé na rozdíl od svých konkurentů mohou nabídnout různé typy přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin a další výrobky, které lze použít v rámci zemědělství či v domácnostech.
- Má mnohem **vyšší flexibilitu při tvorbě struktury cen jednotlivých výrobků** a při stanovení výše poskytovaných slev. Je zřejmé, že odběrateli, který odebírá značně velké množství těchto přípravků, je možno stanovit přijatelnou cenu a poskytnout přijatelné slevy, na rozdíl od jiných, zejména menších výrobců či výrobců, kteří nemají takové postavení na trhu jako spojující se soutěžitelé.
- Bude mít mnohem větší **potenciální možnosti pro realizaci vázaného prodeje**, kdy vedle hledaného výrobku prodá nový subjekt i jiný, vlastní méně konkurenční výrobek na trhu. Ve svém důsledku by to znamenalo, že **ekonomická síla nového subjektu po spojení bude rozšířena i na další výrobky**. Má-li určitá společnost příslušné know-how, účinnou látku a technologii pro výrobu pesticidu a splňuje zákonné předpoklady pro registraci přípravku, může potencionálnímu zájemci o odběr přípravku na ochranu rostlin podmínit dodávky tohoto přípravku odběrem jiného výrobku, přestože zájemce už má

dlouhodobého odběratele. Chce-li však i tento výrobek mít, bude muset přistoupit na podmínky této společnosti.

Ve svém důsledku tato situace, při které silný subjekt (dodavatel pesticidů) bude moci nabízet stále lepší obchodní podmínky, povede k tomu, že nový subjekt bude mít **mnohem příznivější situaci při vyjednávání obchodních podmínek**. Šance, aby výrobky dodavatelů, kteří nedisponují takovou hospodářskou silou, mohly být nabízeny distribučními firmami, se tak zmenšují. Na základě lepších obchodních podmínek nabízených spojenými soutěžiteli tím, že se bude jednat o prodej velkých objemů, budou distribuční společnosti preferovat výrobky spojujících se soutěžitelů.

V konečném důsledku by tato situace mohla vést **k zániku obchodní značky konkurenta a ke snížení možnosti volby výrobku pro konečného spotřebitele**.

Skutečnosti týkající se možných dopadů na konečného spotřebitele byly rovněž potvrzeny v rámci svědeckých výpovědí. Např. svědek Ing. Dostál uvedl: „Konkrétní odpověď by byla pouze na úrovni předpovědi. Vyplývá to z toho, do jaké míry se chce spojující subjekt realizovat z titulu svého dominantního postavení, což určitě chce, protože jinak by nefúzoval. 60% podíl na trhu dává větší prostor ve vztahu k diktování cen apod. a pro konečného odběratele se snižuje šíře nabídky“, (pozn. Úřadu: „od konkurujících se společností“) (viz str. 140 spisu).

- **výzkum a vývoj nových přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin má rozhodující význam pro vstup na trh, což může být podstatnou překážkou pro účinnou hospodářskou soutěž a vstup potencionálních soutěžitelů na vymezené relevantní trhy**

Výzkum a vývoj hrají na Úřadem vymezených relevantních trzích významnou roli a jsou rozhodující pro dlouhodobou konkurenceschopnost soutěžitelů působících na těchto trzích. Spojením soutěžitelů Bayer/Aventis dojde k posílení finanční síly nově vznikajícího subjektu, která mu umožní investovat více finančních prostředků v oblasti výzkumu a vývoje a marketingu, což dovolí spojujícím se soutěžitelům častěji inovovat přípravky na ochranu rostlin. Čím více finančních prostředků je možno investovat do výzkumu, tím více nových účinných chemických látek je možno objevit a tím více výrobků uvést na trh přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin, což rovněž potvrzuje i EK v předmětném rozhodnutí, (viz příloha č. 10 str. 6 spisu). V konečném důsledku tak dojde po spojení k posílení postavení společnosti Bayer/Aventis na předmětných trzích, popřípadě k proniknutí na nové trhy v oblasti dodávek pesticidů na trh v České republice. Vzhledem k délce technického vývoje nového produktu, který trvá cca 5 – 10 let a tím jeho značné finanční náročnosti, zvyšujícím se požadavkům na ochranu životního prostředí a měnícím se potřebám na ochranu velkého množství pěstovaných plodin ze strany konečných spotřebitelů, je výzkum a vývoj rozhodujícím faktorem pro konkurenční potenciál udržení a posílení postavení spojujícího se subjektu a rovněž tak podstatnou bariérou pro vstup nového soutěžitele. Na tyto skutečnosti bylo rovněž poukázáno v rámci svědeckých výpovědí, např. svědek Ing. Dostál uvedl: „Výzkum a vývoj hraje absolutně zásadní roli. Dle mého osobního odhadu je hlavní motor fúzí na předmětném trhu růst nákladů na výzkum a vývoj. Realizace fúzí umožní zvládat rostoucí finanční nároky na regulační obhajobu toho, co produkují,“ (viz str. 140 spisu). Rovněž svědek Ing. Portych uvádí: „Výzkum a vývoj je v této oblasti velmi náročný a dává danému subjektu výraznou konkurenční výhodu,“ (viz str. 161 spisu). Uvedené závěry potvrdil ve své svědecké výpovědi Ing. Niklíček: „Z hlediska nákladů na výzkum a vývoj je téměř nemožné, aby vstoupili na trh noví soutěžitelé,“ (viz str. 128 spisu).

Tyto skutečnosti zohlednila i EK ve svém rozhodnutí Bayer/Aventis, ve kterém uvádí, že vstup významných potencionálních soutěžitelů na trh nemůže být předpokládán v blízkém či střednědobém horizontu, jednak vzhledem k době, která je potřebná na zaregistrování nového produktu a dále vzhledem k nákladům na vývoj nových či inovovaných konkurenčních produktů. Tyto náklady mohou přesahovat částku 100 mil. EUR a celkovou dobu vývoje nového produktu v délce 10 let, kde vývoj zahrnuje proces chemické syntézy, laboratorních testů, přípravu a proces vývoje zkušebního výrobku, zkušebních měření a plodinových zkoušek na poli, testů na toxicitu a ochranu životního prostředí, sběr dat, registrace produktu a vytváření možností prodeje, (viz příloha č. 10 str. 5-6 spisu).

- **kombinace výrobků, které již nejsou chráněny patenty s výrobky novými s patentovou ochranou může být prodloužen životní cyklus „off patent“ výrobku, čímž se omezuje zejména možnost konkurence ze strany společností vyrábějících generické výrobky**

Kromě významného podílu na trhu budou mít spojující se společnosti rovněž možnost **vzájemných kombinací účinných látek mimo patentovou ochranu s účinnými látkami novými, čímž vznikne nový výrobek patentově chráněný, a původní produkty a účinné látky mohou být i nadále předmětem duševního vlastnictví.** Lze tedy konstatovat, že významné technologie mohou být obecně chráněny mnohem déle, než je jejich původní doba patentové ochrany. Bayer/Aventis tak získá dodávkou těchto nových výrobků významnou konkurenční výhodu a rovněž tak sníží možnost vstupu ze strany potencionální konkurence, která by mohla užívat účinné látky mimo patentovou ochranu např. jako součást generických výrobků.

Rovněž v rozhodnutí EK Bayer/Aventis se mimo jiné uvádí, že spojení dvou společností ze silným výrobním portfoliem vede k množství okamžitých příležitostí pro vývoj nových produktů na bázi vzájemných kombinací účinných látek, které tyto společnosti mají k dispozici. Tyto nové výrobky pak dávají význačnou konkurenční výhodu, zejména proti vstupu generických společností, (příloha č. 10 str. 6 spisu). Například v případě **trhu herbicidů a desikantů na cukrovku**, i přes skutečnost, že uvedené účinné látky (Metamitron, Desmedipham, Ethofumesate a Phenmedipham) nejsou již patentově chráněny, společnosti vyvíjí nové výrobky, které jsou předmětem duševního vlastnictví. Společnost Bayer např. uvedla v roce 2001 na některé evropské trhy nový výrobek pod označením Goltix WG 90 (Metamitron), který má rovněž registrovanou ochrannou známku v ČR. Tento výrobek a rovněž tak i celé skupiny výrobků Goltix má chráněna registrační data do roku 2008, jak je uvedeno v předmětném rozhodnutí EK, (příloha č. 10 str. 103 spisu). Na druhé straně společnosti ACS má např. registrovanou ochranou známku výrobku Betanal Quattro, který vznikl kombinací čtyř účinných látek (Metamitron, Desmedipham, Ethofumesate a Phenmedipham).

Ze svědecké výpovědi Ing. Dostála vyplývá, cit. : „patentová ochrana – to je specifický problém, protože jedna věc je patentové právo na chemickou syntézu apod., zde jsou standardizovaná mezinárodní pravidla; další věc souvisí s oblastí ochrany dat, délka trvání patentu a délka ochrany dat nejsou totéž. Patentová ochrana může skončit dříve než udělené právo uvádět produkt na konkrétní trh. Od doby registrace může být doba až 10 let, to je v současné době nejdelší možná doba, kterou je česká agentura (Státní rostlinolékařská správa MZE) ochotna udělit žadateli o registraci,“ (viz str. 141 spisu), obdobně se k předmětné problematice vyjádřil Ing. Portych, cit. : „V současné době má každá firma pouze menšinovou část výrobků chráněnou patentem, přesto často dokáže dominantně kontrolovat segment, kde tyto látky již patentově chráněny nejsou,“ (viz str. 165 spisu).

Distribuční systém – přístup odběratelů k výrobkům

Přípravky na ochranu rostlin prodávají spojované společnosti prostřednictvím místních distribučních sítí, které jsou tvořeny obchodními společnostmi, jež dodávají tyto výrobky konečným spotřebitelům, tj. zemědělským podnikům a farmám, nebo dalším obchodníkům s potřebami pro zemědělce regionálního významu. Dle informací které byly získány v rámci šetření předmětného spojení existuje v České republice cca 80 nezávislých distribučních společností s celorepublikovým či regionálním působením, prostřednictvím kterých nabízí soutěžitelé na vymezené trhy své výrobky. Tato distribuční společnosti musí zajistit rychlou dostupnost požadovaného přípravku (v sezóně do 24 hodin). Platební podmínky jsou většinou poskytovány ve lhůtách od 30 do 200 i více dnů a přizpůsobují se podmínkám jednotlivých zemědělských družstev a farem a sklizni plodin, kterými se často platí, (str. 96 spisu)

Vyjádření se třetích stran k připravovanému spojení

Úřad, který je na základě §1 odst. 1 zákona kompetentní k ochraně hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb, musí využívat všechny dostupné způsoby k získání potřebných informací k objektivizaci stavu na trhu přípravku na ochranu a podporu růstu rostlin. Z tohoto důvodu oslovil nejvýznamnější odběratele přípravků na ochranu rostlin spojovaných společností (zejména Agrofert,a.s., AGFTRADING a.s., Agropolchem, s.r.o. a ZZN Polabí a.s.) se žádostí o vyslovení jejich názoru na možný dopad spojení na hospodářskou soutěž na trhu výrobků na ochranu a regulaci rostlin. Uvedené společnosti shodně uvedli, že **předmětné spojení by nemělo narušit hospodářskou soutěž v oblasti pesticidů**, a to zejména z důvodu, že v současnosti nabídka převyšuje poptávku přípravků na ochranu a regulaci rostlin na trhu v České republice, (str. 97 spisu).

V průběhu správního řízení na základě vyžádání názorů a stanovisek od soutěžitelů na předmětném trhu, tj. výrobců pesticidů, Úřad obdržel vyjádření vztahujících se k možným dopadům spojení na tuzemský trh, zejména na obchodní podmínky, dostupnost výrobků a na možnou výši ceny. Pro zjednodušení zpracování velkého počtu písemných materiálů bude uveden pouze název soutěžitele, str. spisu a obsah stanoviska. Přípomínky jsou uvedeny v podobě, v jaké byly Úřadu předloženy.

Syngenta Czech s.r.o., (str. 104-105 spisu)

uvádí :

- Společnost Syngenta se obecně necítí být ohrožena tímto spojením v jednotlivých separátních trzích s výjimkou hubení dvojděložných plevelů v cukrové řepě, kde podíl na trhu „nové“ společnosti přesáhne 56 %

Uniroyal Chemical Export, Ltd.-org. složka, (str. 106 spisu)

uvádí :

- Cítíme se ohroženi spojením těchto firem na trhu fungicidních mořidel osiv.

Dow AgroSciences, (str. 107 spisu)

uvádí :

- Spojením soutěžitelů uvedených ve Vašem dopise dojde k podstatnému snížení konkurence v některých segmentech jako jsou především ochrana cukrovky proti plevelům, ochrana obilnin proti plevelům a chorobám většiny plodin proti živočišným škůdcům.

BASF spol. s r.o., (str. 102-103 spisu)

uvádí :

- Výše uvedené spojení bude znamenat v České republice vznik subjektu s podílem na trhu s přípravky na ochranu rostlin cca 20-25 %. Tato situace nemusí být pro konkurující subjekty aktuálně nebezpečná. Problémy však mohou nastat v jednotlivých segmentech trhu :
 - herbicidy do cukrovky
 - herbicidy proti trávovitým plevelům v obilninách
 - nebezpečí dominantního postavení na trhu je mimo jiné i v segmentech insekticidy, herbicidy v bramborách a fungicidy v zelenině.

Stanovisko rovněž poskytla společnost **DuPont CZ s.r.o.**, výrobce pesticidů (str. 99 - 100 spisu). Ve svých závěrech uvádí, že uvedeným spojením by došlo k získání více jak 30-ti % podílu v několika segmentech trhu a nově vzniklá situace by mohla mít vliv na přístup k trhu společnosti DuPont CZ a také by mohla omezit volnost výběru přípravků koncovými uživateli.

Podmínky a omezení stanovené ve prospěch účinné soutěže

Jak již bylo výše uvedeno, spojení soutěžitelů, které je předmětem tohoto rozhodnutí o povolení, bylo posuzováno EK, která v průběhu správního řízení vedeného Úřadem vydala rozhodnutí o povolení spojení (rozhodnutí číslo M.2547 ze dne 17. dubna 2002). Jak ve svém rozhodnutí EK uvádí, uskutečněním spojení by mohlo dojít ke vzniku či posílení dominantního postavení na mnoha relevantních trzích v oblasti přípravků pro ochranu rostlin (pesticidů). EK podmínila své povolení spojení soutěžitelů splněním rozsáhlého souboru závazků, přijatých účastníkem řízení vedeného EK, jejichž účelem bylo zmírnění dopadů spojení soutěžitelů na soutěž na těchto relevantních trzích. Tento soubor závazků, na který EK odkazuje ve svém rozhodnutí, tvoří přílohu výše uvedeného rozhodnutí.

V rozhodnutí EK přijaté závazky společnosti Bayer se týkají celé řady relevantních trhů a spočívají zejména v odprodeji obchodu s účinnými látkami, nekonkurování a uzavření smluv o výrobě za poplatek. Mezi přijatými závazky jsou i závazky odprodeje obchodu s účinnými látkami Metamitron (oddíl 2, C.I. přílohy), Iprodion (oddíl 2, D.I. přílohy) a Prochloraz (oddíl 2, D.II. přílohy). Závazky týkající se uvedených látek tak, jak byly přijaty EK v rozhodnutí M.2547, se vztahují i na území České republiky (oddíl 1, bod 11 přílohy). Zároveň tyto závazky v celém svém rozsahu jsou ve prospěch zachování účinné soutěže na těch relevantních trzích uvedených v tomto rozhodnutí, na kterých by po uskutečnění spojení došlo ke vzniku nebo posílení dominantního postavení, které by mohlo mít za následek podstatné porušení hospodářské soutěže. Závazky společnosti Bayer přijaté vůči EK, kterými EK podmínila své povolení spojení v rozhodnutí M.2547, jsou pro společnost Bayer závazná.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je správním orgánem, v jehož působnosti je rozhodování o povolení spojení soutěžitelů, která naplňují kritéria uvedená v zákoně č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. V případě, že spojení soutěžitelů může narušit hospodářskou soutěž na území České republiky, musí Úřad ve svém rozhodnutí podmínit své povolení takovými podmínkami či omezeními, které, byť jsou obdobné jako závazky přijaté EK v rozhodnutí o povolení totožného spojení, jsou ve prospěch zachování účinné hospodářské soutěže na trzích v České republice, na kterých hrozí vznik nebo posílení dominantního postavení, které by mohlo mít za následek podstatné porušení hospodářské soutěže; v krajním případě může Úřad spojení soutěžitelů nepovolit. Bez ohledu na to, zda by podmínky a omezení, potřebné v konkrétním případě pro zachování účinné hospodářské soutěže na trzích v České republice, mohly vyplynout z rozhodnutí jiného zahraničního soutěžního úřadu či jiné právní skutečnosti, jeví se z hlediska právní jistoty soutěžitelů a dosažení účelu zákona jako nezbytné podmínit takovými podmínkami a omezeními i rozhodnutí, kterým se spojení soutěžitelů povoluje v České republice.

V důsledku posuzovaného spojení dojde ke vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů, které by mělo nebo mohlo mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, **na relevantním trhu herbicidů a desikantů na cukrovku a na relevantním trhu fungicidů na řepku**. Toto nebezpečí je způsobeno výslednou tržní silou spojujících se soutěžitelů, která je dána jednak vysokými hodnotami výsledných společných tržních podílů na těchto trzích, významnou hospodářskou a finanční silou těchto soutěžitelů, existencí překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, strukturou uvedených relevantních trhů a velikostí tržních podílů nejbližších konkurentů na těchto relevantních trzích. Z tohoto důvodu považuje Úřad za nezbytné uložit společnosti Bayer strukturální podmínky a omezení tak, jak jsou uvedena ve výroku rozhodnutí:

Podmínka ve prospěch zachování účinné soutěže uvedená ve výroku pod bodem 1 ukládá společnosti Bayer **povinnost do jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí převést své aktivity v České republice týkající se výroby a obchodu s účinnou látkou Metamitron, s existujícími přípravky Metamitronu a právo používání obchodní známky Goltix v České republice, to vše určené pro použití v zemědělství**. Tato povinnost se nevztahuje na výlučná práva na všechny směsné výrobky na bázi Metamitronu společnosti ACS, které si účastník řízení může ponechat. Účelem této podmínky je zajistit účinnou hospodářskou soutěž na relevantním trhu herbicidů a desikantů na cukrovku, na kterém by společný tržní podíl po spojení dosáhl cca [... %], a to tak, že uvedené aktivity budou převedeny na takového nabyvatele, který bude mít předpoklady stát se reálným konkurentem společnosti Bayer na tomto trhu. Uskutečněním uvedené podmínky dojde k eliminaci překrývání aktivit spojujících se soutěžitelů, a tím ke snížení společného tržního podílu na tomto relevantním trhu na úroveň, kterou měla společnost ACS před uskutečněním spojení.

Podmínky ve prospěch zachování účinné soutěže uvedené ve výroku pod bodem 2 a 3 ukládají společnosti Bayer **povinnost do jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí převést aktivity společnosti ACS v České republice týkající se výroby a obchodu jednak s účinnou látkou Iprodion, jednak s účinnou látkou Prochloraz, a s jejich existujícími přípravky a směsnými výrobky, to vše pro použití v zemědělství**. Účelem této podmínky je zajistit účinnou hospodářskou soutěž na relevantním trhu fungicidů na řepku, kde by po spojení dosáhl společný tržní podíl cca [... %]. Tyto dvě podmínky se týkají stejného relevantního trhu. Protože je třeba, aby na tomto trhu existovala účinná hospodářská soutěž, musejí být aktivity vymezené v bodech 2 a 3 převedeny na jeden subjekt, neboť pouze převedení obou aktivit nabyvateli umožní reálně konkurovat společnosti Bayer

po uskutečnění spojení. Uskutečněním uvedených podmínek dojde k eliminaci překrývání aktivit spojujících se soutěžitelů, a tím ke snížení společného tržního podílu na tomto relevantním trhu na úroveň, kterou měla společnost Bayer před uskutečněním spojení.

Bod 4 výroku tohoto rozhodnutí o podmínkách blíže vymezuje předmět převodu uvedený v bodech 1 až 3. Převod celého souboru položek tam uvedených je nezbytně nutný k zachování životaschopnosti převáděných aktivit tak, aby se jejich nabyvatel mohl stát reálným konkurentem společnosti Bayer po uskutečnění spojení. Převod se vztahuje i na zaměstnance, kteří se zabývali výrobou a obchodem s účinnými látkami, přípravky a směsnými výrobky, na které se převod vztahuje, ovšem jen tehdy, požádá-li o to nabyvatel předmětu převodu.

V bodu 5 výroku o podmínkách a omezeních je uvedena podmínka spočívající v povinnosti společnosti Bayer **zdržet se po dobu 5 let ode dne převodu na nabyvatele ve vztahu k předmětu převodu konkurence**. Zákazem konkurence se má přitom na mysli zákaz pokračování ve výrobě či obchodu nebo vyhledávání obchodu, avšak pouze s předmětem převodu tak, jak je vymezen v bodech 1 až 3 ve vztahu k bodu 4 výroku o podmínkách. Zákaz konkurence se pak naopak nevztahuje na ty aktivity společnosti Bayer, které se týkají sice tohoto relevantního trhu, které ale nejsou předmětem převodu.

Bod 6 výroku o podmínkách a omezeních stanoví, že předmět převodu musí být převeden na takového **nabyvatele, který je na stranách spojení zcela nezávislý**, a to jak vlastnický, tak finančně či personálně, a který tudíž není ve vztahu ke stranám spojení mateřskou, dceřinou či sesterskou společností, popř. není se stranami spojení personálně propojen. **Nabyvatel musí mít předpoklady k udržení a rozvoji předmětu převodu**. Těmito předpoklady se mají na mysli zejména dostatečné finanční prostředky a zkušenosti. Nabyvatel by měl být schopen udržet a rozvíjet konkurenceschopnost převedených aktivit na trhu.

Právní rozbor

Podstatou posuzovaného spojení soutěžitelů je nabytí kontroly nad společností ACS ze strany společnosti Bayer, ke kterému dochází na základě smluv o koupi akcií, které byly uzavřeny mezi společnostmi Aventis Agriculture SA, Hoechst AG, Schering AG a SCIC Holdings, na straně jedné jako prodávajícími, a společností Bayer, na straně druhé jako kupující. V důsledku těchto smluv získá společnost Bayer 100 % akcií ACS, a tím i kontrolu v této společnosti. Dojde tedy ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona.

V § 13 písm. a) zákon stanoví, že spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu, jestliže celkový celosvětový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů dosažený za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč. Celkový čistý obrat všech spojujících byl za období roku 2000 vyšší než 5 miliard Kč. Zákonem stanovené kritérium společného čistého obratu, bylo naplněno, proto posuzované spojení soutěžitelů povolení Úřadu podléhá.

V dalším postupu Úřad zkoumal, zda spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Rovněž byla zohledněna skutečnost, že spojení se dotýká 15 relevantních trhů přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin. V České republice je zaregistrováno cca 600 přípravků na ochranu rostlin a podporu růstu rostlin, v nichž je obsaženo asi 370 účinných látek, které nemají stejný způsob užití, vzhledem

k tomu, že přípravky jsou určeny pouze pro určité plodiny nebo pro konkrétní způsob možného poškození (hmyz, plevele, plísňe aj.). Nejedná se tedy o takové spojení soutěžitelů, které by se odehrávalo na trzích, na kterých výrobky jsou určeny k univerzálnímu použití e strany velkého počtu spotřebitelů.

Na základě skutečností uvedených v posouzení dopadů spojení na relevantní trhy, zejména pak tím, že:

- na některých relevantních trzích přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin v České republice, na němž v současné době působí oba soutěžitelé dojde k **podstatnému nárůstu tržního podílu**, jako například v případě trhu herbicidů a desikantů na cukrovku, kde společný tržní podíl po spojení bude [... %] a v případě trhu fungicidů na řepku, kdy výsledný tržní podíl po spojení bude [... %],
- po spojení vznikne subjekt, který na některých relevantních trzích **bude mít tržní podíly s velkým odstupem od tržních podílů dalších největších konkurentů** působících na těchto relevantních trzích, jako například v případě trhu herbicidů a desikantů na cukrovku, kde tržní podíl spojujících se společností bude ve výši [... %], zatímco tržní podíly nejbližších konkurentů jsou [... %] a [... %] nebo na relevantním trhu fungicidů na řepku kde společný tržní podíl spojujících se společností bude ve výši [... %], kdežto tržní podíly nejbližších konkurentů na tomto relevantním trhu jsou [... %] a [... %],
- i na dalších relevantních trzích přípravků na ochranu a podporu rostlin, **kde nedochází k překrývání působení spojujících se společností, mají tyto soutěžitelé vysoké tržní podíly**. Společnost **Bayer**, která na trhu fungicidních mořidel na brambory a na trhu insekticidních mořidel na cukrovku má již před spojením **vysoce dominantní postavení** a na trhu insekticidů na chmel dosahuje [...%] tržní podíl, stejně jako společnost **Aventis**, která působí samostatně na trhu insekticidů na vinnou révu a má [...%] tržní podíl,
- nově vznikající subjekt získá takový **celkový tržní podíl** na trhu přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin, **který mu umožní zařadit se mezi tři největší dodavatele těchto přípravků do České republiky,**
- spojující se soutěžitelé patří do skupiny subjektů podnikajících v **celosvětovém měřítku**, což je skutečnost **vytvářející významnou bariérou pro vstupu potencionálních soutěžitelů** na trh trhu přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin v České republice,
- sdružení více výrobků může vést k **významnému posílení portfoliové síly** nově vznikajícího subjektu, což vytváří výhodu **zejména při sjednávání obchodních podmínek s odběrateli** a zároveň **potencionální možnost realizace vázaného prodeje,**
- **výzkum a vývoj** nových přípravků na ochranu a podporu růstu rostlin **má rozhodující význam pro vstup na trh**, což může být **podstatnou překážkou pro účinnou hospodářskou soutěž a vstup potencionálních soutěžitelů** na vymezené relevantní trhy,
- **kombinace výrobků, které již nejsou chráněny patenty, s výrobky novými s patentovou ochranou může být prodloužen životní cyklus „off patent“ výrobku,** čímž se **omezuje zejména možnost konkurence ze strany společností vyrábějících generické výrobky**

dospěl Úřad k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů zvýší tržní sílu společnosti Bayer natolik, aby jí umožnila chovat se do značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích

nebo spotřebitelích, které by mohlo mít za následek narušení hospodářské soutěže na relevantních trzích. Na základě výše uvedeného Úřad stanovil podmínky ve prospěch zachování účinné soutěže, jež považuje za postačující k odstranění obav z narušení hospodářské soutěže na předmětných trzích. Z tohoto důvodu rozhodnul o povolení navrhovaného spojení soutěžitelů v souladu s § 17 odst. 3 zákona tak, jak je uvedeno ve výroku a ve stanovené pětiměsíční lhůtě podle § 16 odst. 4 zákona vydává rozhodnutí, kterým posuzované spojení povoluje s podmínkami.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

P.M.- 4. 7. 2002

Rozhodnutí obdrží:
JUDr. Vladimíra Glatzová, advokátka
Betlémský palác, Husova 5,
110 00 Praha 1